

نگاهی به عملکرد جشنواره جهانی فیلم فجر در آستانه برگزاری سی و هفتمین دوره آن

چون و چرای جهانی شدن

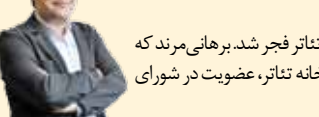
محسن شه میرزادی: ۵ سال از جدا شدن جشنواره جهانی فجر از بخش ملی آن می‌گذرد؛ ۵ سالی که در یک روند نسبتاً رو به جلو این جشنواره توانست خود را به‌عنوان جشنواره‌ای مستقل مطرح کرده و اردیبهشت هر سال علاقه‌مندان سینما را به انتظار یک رویداد مهم فرهنگی بنشانند. بررسی اثرگذار بودن یک جشنواره پس از نیم دهه، چندان کار ساده‌ای نیست، چرا که اهدافی که جشنواره جهانی فجر دنبال می‌کند، امری زودبازده نیست که در مدت کوتاهی نتیجه دهد. با این وجود به نظر می‌رسد ۵ سال مدت مناسبی باشد برای اینکه ببینیم تا چه حد رضا میر کریمی و هم‌راهانش توانسته‌اند جدا شدن بخش بین‌المللی جشنواره فجر از بخش ملی آن را کارآمد نشان دهند. انتظارات از جشنواره جهانی فیلم فجر از منظر اهالی رسانه، هنرمندان و حتی مدیران فرهنگی متفاوت است، به‌گونه‌ای که برخی از اساس جدا شدن آن را امری نادرست تلقی می‌کنند و از همان ابتدا نیز مخالفت خود را با هر اتفاقی در این جشنواره اعلام داشتند اما در میان آنهایی که این اتفاق را به نوبه خود قابل تامل ارزیابی می‌کنند، شاخص‌های متفاوتی وجود دارد. از جمله این شاخص‌ها اهدافی که جشنواره جهانی فیلم فجر می‌تواند پی بگیرد، مساله دیپلماسی فرهنگی و اصلاح تصویر تحریف یافته ایران و جامعه ایرانی در سینمای جهان است که به‌واسطه آن بتوان ایران را تبدیل به قطب سینمایی منطقه کرد. اتفاقی که می‌توان به عنوان یکی از محوری‌ترین اهداف جشنواره جهانی دانست که سایر اهداف ذیل آن تعریف می‌شود. تعریف هر کدام از این شاخص‌ها و ارزیابی عملکرد جشنواره جهانی در قبال آنها می‌تواند بررسی اجمالی ما را

نسبت به این رویداد فرهنگی رقم بزند. به نمایش درآوردن فیلم‌های «آلترناتیو» در جریان اصلی سینمای جهان از جمله معیارهایی است که می‌توان اثربخشی جشنواره جهانی را به‌واسطه آن بررسی کرد؛ فیلم‌هایی که در کلیت خود هم‌راستا با رویکرد فرهنگی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شوند؛ فیلم‌هایی که بعضاً از جریان اصلی سینمای جهان نیز فاصله دارند اما گفتمان عمومی حاکم بر آنها ضد ظلم، اندیشه‌محور، خانواده‌دوست و با دغدغه‌هایی اخلاقی و اجتماعی است. در این موضوع، جشنواره جهانی فیلم فجر نسبتاً توانسته کارنامه قابل تاملی را از خود به جا بگذارد. تعامل با جشنواره‌های بین‌المللی در سایر کشورها موجب شده بخشی از محصولات ایرانی به این جشنواره‌ها ارسال شود و در مقابل تعداد زیادی از محصولات سایر جهان در جشنواره جهانی به نمایش درآید. مهم‌ترین چالش در عمده این آثار این است که به دلیل نمایش در هنرنگام، مخاطبان می‌توانند نسخه داللودی عمده این آثار را از اینترنت دریافت کنند و کمتر محصولی یافت می‌شود که رونمایی آن در جشنواره جهانی رقم بخورد. با این وجود به نمایش درآوردن آثاری از سینمای منطقه و جهان که کمتر مورد توجه مخاطبان عام سینما قرار می‌گیرد، موجب شده گفتمان‌های جدیدی در این جشنواره سینمایی رشد و نمو پیدا کند. در همین راستا توجه به سینمای آسیا و منطقه بانتیک اتفاق مبارکی در جشنواره جهانی فیلم فجر محسوب می‌شود، چرا که این اکران‌ها اگر با رویکردی فعالت‌انگیز اقتصادی می‌تواند نخستین گام برای تبدیل ایران به قطب سینمای منطقه شود و اگر رویکردی انفعالی داشته

جهان امری پیچیده است که متغیرهای گوناگونی دارد اما بازار سینمای منطقه، آمریکای لاتین و کشورهای اروپایی بویژه اروپای شرقی بستری مهیا برای فیلم‌های ایرانی است که همچنان خبری از حضور پررقوت این آثار در آن بازارها نیست. به هر ترتیب اگر در پی آن باشیم تا سازوکاری مناسب‌تر از وضعیت کنونی جشنواره جهانی طراحی کنیم و بخش‌های دیگری به آن بیفزاییم، احتمالاً کاری از پیش نخواهیم برد، چرا که چارت ظاهری جشنواره به نظر کامل می‌آید اما قطعاً در عملکرد مدیران جشنواره‌های و بازدهی هر کدام از این بخش‌ها می‌توان تردید کرد، چرا که یکی از ترندهای مدیر جشنواره برای پای کار آوردن هنرمندان، استفاده از شخصیت‌های برجسته برای مدیریت هر کدام از بخش‌هاست؛ شخصیت‌هایی که می‌توان نام سلبریتی بر آنها نهاد، در حالی که مشخص نیست توانایی آنها برای امور اجرایی و اداره هر کدام از بخش‌ها تا چه میزان است. کم‌کم به روزهای آغاز جشنواره جهانی نزدیک می‌شویم و این نیاز بیش از هر برهه دیگر ضروری به نظر می‌رسد تا نهادهایی مستقل، به ارزیابی دقیق کمی و کیفی این جشنواره بپردازند تا فاصله اهداف جشنواره نسبت به عملکرد آن در این ۵ سال به نسبت بودجه‌هایی که هزینه شده، برآورد شود.

تلوویزیون

برنامه تلویزیون برای تغییر شیوه مشارکت اسپانسرها

رضا پورحسین، قائم‌مقام معاون سیمای سازمان صداوسیما ضمن تأکید مجدد بر تکلیف قانونی تلویزیون برای درآمدزایی، از محدودیت برای استفاده از کدهای دستوری در برنامه‌های تلویزیونی خبر داد. به گزارش مهر، رضا پورحسین درباره انتقادات مطرح شده نسبت به حجم حضور اسپانسرها و مشارکت آنها در ساخت برنامه‌های تلویزیون تأکید کرد: خود تلویزیون و اساساً سازمان صداوسیما هم از این حجم آگهی بازرگانی و مشارکت اسپانسرها در تولید برنامه‌ها راضی نیستند. آن میزان از بودجه‌ای که باید توسط دولت یا با تصویب مجلس به سازمان داده شود، به ما نمی‌رسد و تکلیف می‌کنند خود تلویزیون باید درآمدزایی داشته باشد. خود ما هم می‌دانیم این حجم از تبلیغات به عصبانیت مخاطب منجر می‌شود ولی تکلیفی است که بر دوش سازمان گذاشته شده است. البته هرگاه سازمان با مساله قانونی و شرعی مواجه شود حتماً اقدام عاجل می‌کند. پورحسین در واکنش به اینکه برخی از نظر فقهی به قرعه‌کشی‌ها و جوایز تلویزیون ایراد وارد کرده‌اند هم گفت: متخصصان و اهل فقه باید در این زمینه اظهار نظر کنند که البته باید از مبادی رسمی کشور به دست ما برسد. با این وجود البته فعلاً قرار است از کدهای دستوری (سنزاور - مربع‌ها) استفاده نشود. وی درباره راه‌اندازی مسابقات آنلاین و زنده نیز یادآور شد: حضور اسپانسرها در تلویزیون ممکن است اشکال متفاوتی به خود بگیرد، البته نوع مشارکت به طراحانی نیاز دارد ولی اینگونه نیست که این کارها رها باشد و بحث‌های فنی و حرفه‌ای در این باره می‌شود.

سریالی که داستانش با سیل تغییر کرد

با توجه به وقوع سیل در استان‌های مختلف کشور، فیلمنامه سریال «#سرباز» به کارگردانی هادی مقدم‌موسوی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شفیعی دچار تغییرات شده. به گزارش مهر، پیش از این قرار بود شخصیت‌های سریال به فراخور قسه به مناطق زلزله‌زده سفر کنند و بخشی‌هایی از قسه در جریان کمکرسانی به زلزله‌زدگان روایت شود اما با توجه به وقوع سیل در شهرهای مختلف، به منظور همدردی با مردم و در جهت به روز شدن هر چه بیشتر قسه، سکانس‌های مربوط به مناطق زلزله‌زده به مناطق سیل‌زده تغییر پیدا کرده است، به همین منظور گروه بزودی برای ادامه تصویربرداری به استان خوزستان سفر می‌کند.

«خودساخته» به شبکه مستند می‌رود

مستند «خودساخته» به کارگردانی محمد دستمالچیان در هجدهمین قسمت از فصل سوم برنامه «به اضافه مستند» روی آنتن شبکه مستند می‌رود. به گزارش «وطن امروز»، در این قسمت و پس از بخش مستند، محمد درویش، دبیر سیاست‌های محیط‌زیست در مرکز بررسی‌های استراتژیک نهای ریاست‌جمهوری و مزدک میرمضانی، کارشناس و فعال محیط‌زیست میهمان برنامه خواهند بود. مستند «خودساخته»، ماجرای زندگی یک شکارچی باسابقه کشور است که پس از آنکه درباره محیط‌زیست و گونه‌های مختلف حیوانات احساس خطر کرد، شکار کردن را برای همیشه کنار گذاشت و تفنگش را با ایدهای خلایقانه، قلمزنی کرد و به دیوار آویخت. این قسمت از برنامه روز سه‌شنبه ۲۷ فروردین ساعت ۲۰:۳۰ از شبکه مستند پخش خواهد شد.

سینمای جهان

ستاره فیلم‌های برکمان درگذشت

بی‌بی اندرسون، ستاره سوئدی سینما که در ۱۳ فیلم به کارگردانی اینگمار برگمان جلوی دوربین رفته بود، در ۸۲ سالگی درگذشت. به گزارش خبرآنلاین، بی‌بی اندرسون بازیگر فیلم‌های «پرسونا» و «مهر هفتم» در استکهلم چشم از جهان فرو بست. اندرسون را به خاطر بازی در فیلم‌های فیلمساز نامی سوئد اینگمار برگمان می‌شناسند. او در سال ۱۹۶۶ با بازی در فیلم «پرسونا» جایزه گلدباگن یا همان اسکار سینمای سوئد را دریافت کرد. اندرسون که بازی در فیلم‌های «مهر هفتم» و «توت‌فوت‌های وحشی» را هم در کارنامه دارد، با بازی در «پرسونا» به شهرتی جهانی رسید و همین سبب شد در سال‌های باقیمانده از دهه‌های ۶۰ و ۷۰ در بیش از ۵۰ فیلم بازی کند.

دبیر سی و هفتمین جشنواره تئاتر فجر معرفی شد

نادر رهنائی مرد با حکم مدیر کل هنرهای نمایشی، دبیر سی و هفتمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر شد. رهنائی مرد که پیش‌تر دبیر سی و هفتمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر نیز بود، عضویت در هیأت‌مدیره خانه تئاتر، عضویت در شورای سیاست‌گذاری رادیو نمایش و ساخت چندین اثر نمایشی را در کارنامه خود دارد.

روایت رئیس سازمان تبلیغات از نظر رهبر انقلاب درباره فعالیت‌های جهادی در سیل اخیر

در شب شعر «سیل مهربانی» چه گذشت؟

ویژه‌برنامه شب شعر با موضوع شعرخوانی شاعران درباره سیل اخیر کشور با حضور حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شد. به گزارش «وطن امروز»، در این برنامه شاعران برجسته‌ای چون علیرضا قزوه، مرتضی امیرزی اسفندقه، اسماعیل امینی، محمد توکلی و احمد بابایی حضور داشتند و محمدعلی گودینی، محمدرضا اصلاهی و مازیار بیژنی نیز از دیگر میهمانان این محفل ادبی بودند. نخستین شاعری که در این مراسم پشت تریبون قرار گرفت رضا اسماعیلی، شاعر نامدار سال‌های اخیر بود. وی با خوانش چند دوبیتی از نگاه خود به توصیف سیل مهربانی مردم ایران در برابر این حادثه پرداخت. پس از وی، محمد توکلی، از شاعران جوان به شعرخوانی پرداخت و با زبانی صریح به مسائل امروز کشور پرداخت. پس از او نوبت به اسماعیل امینی، از شاعران برجسته کشورمان رسید تا شعر خود را اشاره به همدلی و افزایش وحدت مردم در برابر سیل شروع کند؛ شاعری که با این بیت آغاز می‌شد: «سدها شکست و ما نشکستیم/ ما با همیم هر چه که هستیم». پس از او احمد بابایی، دیگر شاعر کشورمان شعری در ارتباط با سیل خواند که چند بیت ابتدایی آن این بود: سیل گاهی قطار تقدیر است/ سیل گاهی به خفتگان سیلی است

مسعود فراستی در برنامه «بدون توقف» شبکه سه

مسوولان دارند سلبریتی می‌شوند

نودوهفتمین قسمت از سری برنامه تلویزیونی «بدون توقف» شبکه سه میزبان «مسعود فراستی» بود. به گزارش «وطن امروز»، فراستی در این نشست در پاسخ به این مساله که چرا سلبریتی‌های ایرانی در هر زمینه غیر تخصصی اظهار نظر می‌کنند، بیان داشت: افراد برای اینکه مشهور شوند باید همه کار بکنند. مثل قبل نیست که افراد با دانش یا با کار خیر مشهور می‌شدند، در واقع مدیوم خودش تعیین‌کننده همه چیز است و تعیین می‌کند که چه چیزی در آن بیاید. این آسیب فضای مجازی است. نظر من اما این نیست که باید آن را تخطئه کرد و وارد آن نشد، حتماً باید از هر امکان مدرن و هر مدیوم مدرنی برای تبلیغ درست استفاده کرد. وی افزود: ما در این سال‌ها سعی کردیم تنبیه کنیم، ارشاد کنیم، پترسانیم اما مدام باختیم. به نظر من فضای این نوع سلبریتی را خودمان ایجاد کردیم و این معلول سیاست‌های غلط فرهنگی ما حداقل در ۲۰ سال اخیر است. قبل از اینکه به آنها انتقادی وارد شود باید آن عده‌ای که فضای فرهنگی را ول کردند به امان خدا که نه، بلکه به امان شیطان پاسخ دهند، که البته هیچ مسؤولیتی هم نمی‌پذیرند و همیشه هم طلیکارند. مسوولان خودشان دارند سلبریتی می‌شوند، یعنی سلبریتی‌پندارند، یعنی مسابقه گذاشتند بین خودشان و سلبریتی‌های پیش‌پاافتاده، مبتذل و ناچیز و گاهی وقت‌ها هم می‌برند اما نمی‌دانند که این باز در واقع نتیجه‌اش برد - باخت کامل است.

ورود کمیسیون فرهنگی مجلس به ماجرای «رحمان ۱۴۰۰» در سکوت ابراهیم داروغه‌زاده

مجلس مرثیه برای عدم نظارت بر سینما

محمد حسین آبادی: «رحمان ۱۴۰۰» از ۳ روز پیش و پس از آنکه اعلام شد نسخه اکران شده‌اش در سینماها با نسخه مجوز گرفته از وزارت ارشاد مطابقت ندارد، همچنان پرحاشیه‌ترین پدیده فرهنگی این روزهاست. پدیده‌ای که هنوز هم مشخص نیست چه کسی باید نسبت به آن پاسخگو باشد، چرا که روز گذشته محمدرضا فرجی، مدیر کل سینمای حرفه‌ای وزارت ارشاد توپ را در زمین علی سرتیپی، تهیه‌کننده و پخش‌کننده رحمان ۱۴۰۰ انداخت و گفت: «فعلاً» نظر حقوقی پخش‌کننده و تهیه‌کننده باید پاسخگوی این اتفاق باشند و ما هم در حال بررسی این موضوع هستیم. این اظهار نظر در شرایطی است که پیش‌تر، هم کارگردان و هم تهیه‌کننده این فیلم مدعی شده بودند نسخه اکران شده اثر در سینماها دقیقاً همان نسخه‌ای است که از وزارت ارشاد مجوز نمایش گرفته است. البته هر چه مدیران وزارت ارشاد در این مدت از طرح هر گونه اظهار نظری در ارتباط با چگونگی وقوع این اتفاق و دور خوردن این وزارتخانه به عنوان نهاد نظارت‌کننده و مسوول در این حوزه پرهیز کردند، نمایندگان مجلس برای مشخص شدن این وضعیت پیچیده وارد عمل شدند. نصرالله پژمانفر، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در متنی که در صفحه شخصی‌اش در فضای مجازی منتشر کرد، درباره این اتفاق نوشت: «شکال اصلی این است که فیلم بیش از یک ماه اکران شده و فروش بالایی کسب کرده اما آنچه اکران شده نسخه اصلاح نشده فیلم بوده است. این فیلم پر از موارد نامناسب و غیر اخلاقی بوده و در نهایت هم بدون ممیزی اکران شده و حالا باید

منتظر عکس‌العمل وزارت ارشاد نسبت به این موضوع باشیم. اگر کسانی مطلع بودند و کوتاهی کردند و تخلیفی شده حتماً باید با واحد ناظر عملیاتی برخورد شود. انتظار کمیسیون فرهنگی مجلس هم برخورد با خاطیان است. برخورد دوم هم نسبت به کسانی است که این کار را انجام داده‌اند. دیگر نباید این فیلم اجازه اکران به‌دست آورد. اطلاعاتی به دست ما رسیده که عده‌ای در تلاشند امکان اکران دوباره آن را فراهم آورند. می‌خواهند بگویند که اصلاحات لازم انجام شده و بعد از اصلاحات اجازه دهد دوباره اکران شود که این قابل قبول نیست و به غیر از جلوگیری اکران باید عوامل آن جریمه هم شوند. زمانی بحث روی ممیزی‌های وزارت ارشاد و کم و کیف این ممیزی‌ها بود ولی الان موضوع متفاوت است و آن چیزی که اتفاق افتاده دور زدن خود وزارت ارشاد است که حتماً واکنش ارشاد را می‌طلبد». همچنین احد آزادی‌خواه، سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی درباره حواشی فیلم رحمان ۱۴۰۰ گفت: «این اقدامی که سازمان سینمایی انجام داد (توقیف فیلم) اشتباه‌شان را پاک نمی‌کند». در این میان البته خبرهایی نیز در ارتباط با احتمال صدور مجوز اکران کمدی «گزارش ۲» به جای رحمان ۱۴۰۰ در برخی رسانه‌ها منتشر شده است؛ اثری که بر اساس خبرها قرار است تحت پوشش دفتر پخش «تیکان فیلم» که برخی آن را به علی سرتیپی منتسب می‌کنند، راهی برده سینماها شود؛ موضوعی که صحت داشتن آن یک بی‌اعتباری مضاعف، برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در پی خواهد داشت، چرا که به طور طبیعی سرتیپی به واسطه تخلف در پخش نسخه غیرمجاز رحمان ۱۴۰۰ باید برای مدت کوتاهی هم که شده از اکران فیلم محروم می‌شد. در این میان هنوز هیچ خبری از ابراهیم داروغه‌زاده، مدیر اداره نظارت و ارزشیابی سازمان سینمایی و اظهار نظر او درباره این اتفاق نشده است؛ اتفاقی که شائبه‌های تغییر او از سمت فعلی در آینده‌ای نه چندان دور را قوت می‌بخشد.

